

hvilken Ophidselse disse Begivenheder fremkaldte i England: den nationale Ære blev, om jeg saa maa sige, mobiliseret, Englands Ære var blevet krænket paa en saadan Maade, at det ikke kunde gaa upaatalt hen. Det saa virkelig truende ud, og der var en alvorlig Krigsfare til Stede mellem England og Rusland, saa længe den nationale Ære fik Lov til at brede sig.

Men saa foreslog den daværende franske Udenrigsminister Delcassé — Frankrig var jo Englands Ven og Ruslands Forbunds-fælle —, at de to Lande skulde benytte den Undersøgelseskommission, som var blevet nedsat i Henhold til Haagerkonferencen; man kunde jo dog ikke have noget imod, mente han, at der skete en Undersøgelse af de faktiske Forhold, bagefter kunde man saa gribe til Vaaben, hvis man fandt det fornødent. Sagen blev da henvist til den staaende Undersøgelseskommission, og der hengik ikke ret mange Dage, efter at Kommissionen havde paabegyndt sit Arbejde, før der faldt Ro over det hele. Nu var det Teknikere og Jurister, der fik med Sagen at gøre, og fra at være et Spørgsmaal om national Ære blev det et Spørgsmaal om, hvilken Molest der var tilføjet de og de Fiskerbaade, hvor mange Garn der var blevet beskadiget, om Baadene havde haft Lanterner oppe o. s. v., alt sammen Ting, som ikke kunde sætte den nationale Ære i Bevægelse og ikke holde Lidenskaben vaagen.

Resultatet blev, at Rusland uden videre betalte de Summer, som Undersøgelseskommissionen fandt Fiskerne havde Krav paa. Der skete med andre Ord det, at hele Sagen blev kedelig — det er jo noget, som ikke saa sjældent bliver Resultatet, naar Jurister faar med en Sag at gøre —, og jeg maa sige, at det at gøre internationale Stridsspørgsmaal kedelige er en overordentlig god og smuk Opgave, og i det paagældende Tilfælde førte det alt-
saa til et godt Resultat.

Men jeg skal jo indrømme, at det ikke altid vil være tilstrækkeligt. Hvad det kommer an paa for at faa skabt Villie til Voldgift eller overhovedet retslig Afgørelse af internationale Stridsspørgsmaal, er, at Parterne kommer til Erkendelse af, at de hver især staar sig bedst ved at ordne Sagen ad fredelig Vej. Her synes det ærede Medlem Hr. Pürschel ganske at have glemt eller i hvert Fald slet ikke at have haft Opmærksomheden henvendt paa den mægtige Rolle, som Fællesinteresserne spiller og i voksende Grad vil komme til at spille for den internationale Rets-

udvikling; hvis det ærede Medlem havde haft Opmærksomheden henvendt herpaa, vilde hans Syn paa Sagen dog maaske have formet sig noget mindre pessimistisk.

Det ærede Medlem mente, det laa saa umaadelig langt ude i Fremtiden, at store Stridsspørgsmaal kunde finde deres Afgørelse ad retslig Vej. Fællesinteresserne er dog vel anerkendt fra alle Sider som værende Grundlaget for Retsfællesskabet, og hvor Fællesinteresserne udvikler sig, skal ogsaa nok Retsfællesskabet udvikle sig, det kommer med Nødvendighed, det ene forudsætter det andet. Og at de internationale Fællesinteresser i det sidste halve Aarhundrede før Verdenskrigen havde skudt en ganske kolossal Vækst, derom er vel ingen i Tvivl; det er sket i Kraft af de moderne Samfærdselsmidler, Jernbaner og Dampskibe, og de moderne Meddelelsesmidler, Telegraf og Telefon, og alt, hvad dermed hænger sammen. Der skabtes derigennem et økonomisk Afhængighedsforhold mellem Landene, som man aldrig har kendt før.

Nu ved jeg nok, man vil sige: Ja, men vi fik Verdenskrigen alligevel — og det er rigtigt. Men Verdenskrigens ødelæggende Virkninger giver netop det klareste og uhyggeligste Vidnesbyrd om, hvad det betyder at bryde Fællesinteresserne, et Vidnesbyrd om, hvor stærkt Fællesinteresserne havde udviklet sig. Jeg kommer til at tænke paa, at Bismarck en Gang i den tyske Rigsdag — det var vist i en af hans sidste Taler — fremhævede, at hvis der kom en ny Krig, vilde alle tidligere Krige kun være for Børneleg at regne i Sammenligning dermed. Utvivlsomt tænkte han herved ikke alene paa Ødelæggelserne og de Milliontab af Menneskeliv, der vilde blive en Følge af de moderne Mordinstrumenters Fuldkommengørelse, men ogsaa paa den ødelæggende Forvirring og Forstyrrelse af alt, som maatte opstaa, naar en Krig kom, efter at Landene var blevet knyttet saa tæt sammen paa det økonomiske Omraade, som Tilfældet var. Folkenes Velfærd sattes paa Spil, samtidig med at Millioner af Menneskeliv gik tabt.

Nu kan man dog vist sige, at alle fornuftige Mennesker er enige om, at en Gentagelse af Verdenskrigen, tilmed i en endnu værre og uhyggeligere Skikkelse, kan Europa ikke taale. En ny stor Krig vil være ensbetydende med Europas Undergang, økonomisk saavel som kulturelt. Man spørger saa: Hvor gaar da Vejen til Betryggelse af de mellemfolkelige Interesser? Vi fra vor Side er ikke i Tvivl om, at